

TÜM YÖNLERİYLE TIBBİ DOKÜMANTASYON VE SEKRETERLİK

EDİTÖRLER

Yusuf KARAŞİN
Ali Mesut TEMİZER

© Copyright 2022

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-625-8299-83-0

Kitap Adı

Tüm Yönleriyle
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik

Editörler

Yusuf KARAŞİN
ORCID iD: 0000-0002-4594-9290

Ali Mesut TEMİZER
ORCID iD: 0000-0002-1479-373X

Yayın Koordinatörü

Yasin DİLMEN

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

47518

Baskı ve Cilt

Göktuğ Ofset

Bisac Code

MED003100

DOI

10.37609/akya.2099

GENEL DAĞITIM
Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A Yenisehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

SUNUŞ

Türkiye'deki 8 farklı üniversitede akademik hayatını sürdüren ve alanda uzman olan toplamda 19 yazarın bir araya gelmesiyle Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik literatürüne büyük katkı sunması beklenen bu kitabın;

Birinci bölümü Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı Öğretim Görevlisi Buket OĞUZ ALRAMAZANOĞLU tarafından kaleme alınmış olup ilgili bölümde Tıbbi Dokümantasyon ile Lgili Temel Kavramlardan bahsedilmiştir.

İkinci bölümü Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı Öğretim Görevlisi Aliye YAŞAYACAK tarafından kaleme alınmış olup ilgili bölümde Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programının Tarihçesinden bahsedilmiştir.

Üçüncü bölümü İstanbul Arel Üniversitesi Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı Öğretim Görevlisi Zeynep Merve DİNLER tarafından kaleme alınmış olup ilgili bölümde Sağlık Kuruluşlarında Kullanılan Tıbbi Dokümanlardan bahsedilmiştir.

Dördüncü bölümü Çağ Üniversitesi Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı Öğretim Görevlisi Hilal EKİM tarafından kaleme alınmış olup ilgili bölümde Sağlık Kurumlarında Dosyalama ve Arşivlemeden bahsedilmiştir.

Beşinci bölümü İstanbul Esenyurt Üniversitesi Hemşirelik Bölümü Öğretim Görevlisi Tuğba ÖZ tarafından kaleme alınmış olup ilgili bölümde Tıbbi Sekreterler İçin Hastalık Bilgisi Terminolojisinden bahsedilmiştir.

Altıncı bölümü İstinye Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü Araştırma Görevlisi Döne KAPLAN tarafından kaleme alınmış olup ilgili bölümde Hastalıkların Uluslararası Sınıflandırılmasından bahsedilmiştir.

Yedinci bölümü İstinye Üniversitesi Sağlık Yönetimi Bölümü Araştırma Görevlisi Yunus Emre AYDIN tarafından kaleme alınmış olup ilgili bölümde Hukuki Yönleriyle Tıbbi Dokümanlar ve Tıbbi Sekreterlerin Faaliyetlerinden bahsedilmiştir.

Sekizinci bölümü İstanbul Esenyurt Üniversitesi Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı Öğretim Görevlisi Yusuf KARAŞİN tarafından kaleme alınmış olup ilgili bölümde Tıbbi Sekreterlik Mesleğinde Mevzuatın Yerinden bahsedilmiştir.

Dokuzuncu bölümü İstinye Üniversitesi Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı Öğretim Görevlisi Dr. Dilek KOLCA tarafından kaleme alınmış olup ilgili bölümde Tıp Etiği ve Tıbbi Sekreterlik İçin Önemi bahsedilmiştir.

Onuncu b6lümü Sağlık Y6netimi Bilim Uzmanı Ali Mesut TEMİZER tarafından kaleme alınmış olup ilgili b6lümde Mesleki Yazışmalar ve Hızlı Yazım Tekniklerinden bahsedilmiştir.

On birinci b6lümü Beykent Üniversitesi Sağlık Y6netimi B6lümü Dr. 6ęr. Üyesi 6zge ONAK tarafından kaleme alınmış olup ilgili b6lümde Sağlık Sağlık Enformasyon Sistemlerinden bahsedilmiştir.

On ikinci b6lümü İstanbul Aydın Üniversitesi Sağlık Y6netimi B6lümü Araştırma G6revlisi Furkan ALP tarafından kaleme alınmış olup ilgili b6lümde Sağlıkta Dijital Uygulamaların Tıbbi Dokümanlara Etkisinden bahsedilmiştir.

On çüncü b6lümü İstanbul Esenyurt Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Reklamcılık B6lümü Dr. 6ęr. Üyesi Ufuk TÖRÜN tarafından kaleme alınmış olup ilgili b6lümde G6zetim Toplumlarında Bedenlerin Enforme Edilmesi ve Sağlık İletişiminin Rolünden bahsedilmiştir.

On d6rdüncü b6lümü ağ Üniversitesi Uluslararası Finans ve Bankacılık B6lümü Dr. 6ęr. Üyesi Fatih KOÇ tarafından kaleme alınmış olup ilgili b6lümde Sağlık Muhasebesinden bahsedilmiştir.

On beşinci b6lümü Düzce Üniversitesi Sağlık Y6netimi b6lümünde doktora eğitimini sürdüren Gülşen GENÇ tarafından kaleme alınmış olup ilgili b6lümde Tıbbi Sekreterlik Eğitimi ve Sağlık Okuryazarlığının Tıp Sekreterliği İçin 6neminden bahsedilmiştir.

On altıncı b6lümü İstanbul Esenyurt Üniversitesi İlk ve Acil Yardım Programı 6ęretim G6revlisi Büşra HANCI KURT tarafından kaleme alınmış olup ilgili b6lümde Tıbbi Sekreterler İçin İş Sağlığı ve Güvenliğinden bahsedilmiştir.

On yedinci b6lümü İstanbul Gelişim Üniversitesi Fizyoterapi Programı 6ęretim G6revlisi Zeynep KAÇAR tarafından kaleme alınmış olup ilgili b6lümde Tıbbi Sekreterlikte Ergonomiden bahsedilmiştir.

On sekizinci b6lümü İstanbul Esenyurt Üniversitesi Dış Ticaret Programı Dr. 6ęr. Üyesi Mesut 6ZTIRAK tarafından kaleme alınmış olup ilgili b6lümde Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı Mezunları İçin Kariyer Y6netiminden bahsedilmiştir.

On dokuzuncu b6lümü İstanbul Esenyurt Üniversitesi Ameliyathane Hizmetleri Programı 6ęretim G6revlisi Seda AŐÇI tarafından kaleme alınmış olup ilgili b6lümde Tıbbi Sekreterlerin 6zel Sağlık Kuruluşlarında İstihdamı: 6zel Esencan Hastanesinden Kanıtlardan bahsedilmiştir.

ÖNSÖZ

*Sağlıkta şiddeti konuşmadığımız günlerin gelmesi umuduyla...
Tüm sağlık şehitlerine...*

Tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik, Türkiye’de ön lisans düzeyinde öğrenim görülen bir programdır. 2022 yılı ÖSYS kılavuzu incelendiğinde Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik programının 94’ü Devlet, 29’u Vakıf ve Vakıf MYO ve 2’si de KKTC de olmak üzere 125 farklı yükseköğretim kurumunda yer aldığı görülmektedir. Programdan mezun olanlar sağlık teknikeri unvanlarından birisi olan tıp sekreterliği unvanına sahip olmaktadır. Sağlık kurumlarının hemen her kademesinde ve hemen her görevinde tıbbi sekreterleri görmek mümkündür. 1.basamak sağlık kuruluşlarından en teknoloji yoğun sağlık hizmetlerinin verildiği şehir hastaneleri ve üniversite hastanelerine kadar her yerde sağlık hizmetlerinin etkin sürdürülmesinde tıbbi sekreterlerin önemi mevcuttur. Hastaların ilk karşılaştığı ve ayrılmadan önce en son gördükleri kişiler tıbbi sekreterlerdir. Tıbbi sekreterler aynı zamanda o sağlık kuruluşunun imajını yansıtmaktadır. Tıbbi sekreterler, sağlık kurumlarında finansmandan, insan kaynaklarına, hasta kayıt biriminden hastane arşivine varıncaya kadar akla gelebilecek her alanda istihdam edilmektedir. Bu kitabın ortaya konmasındaki en önemli sebep ise, bu denli istihdam olanağı olan ve sağlık sektöründe kilit rol oynayan tıbbi sekreterlerin eğitiminden istihdam edilmesindeki sürece kadar geçen zamanı güncel bakış açısıyla ortaya koymaktır. Tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik alanyazını incelendiğinde alanla ilgili var olan kitapların hem az olması hem de var olan kitapların günümüz açısından düşünüldüğünde güncellikten uzaklaşması böyle bir eserin ortaya çıkmasındaki bir başka sebeptir. Bu kitap 19 yazarın bir araya gelmesiyle 19 bölümden oluşmaktadır.

Bu kitabın tıbbi dokümantasyon ve sekreterlik alanyazınına, tıbbi sekreter olmak için emek veren öğrencilere, hali hazırda tıbbi sekreter olarak çalışan sağlık emekçilerine, bu alandaki akademisyen ve araştırmacılara katkıda bulunması temennisiyle .....

Yusuf KARAŞİN & Ali Mesut TEMİZER

2022

İÇİNDEKİLER

Bölüm 1	Tıbbi Dokümantasyonla İlgili Temel Kavramlar ..... 1 <i>Buket OĞUZ ALRAMAZANOĞLU</i>
Bölüm 2	Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programının Tarihçesi ..... 13 <i>Aliye YAŞAYACAK</i>
Bölüm 3	Sağlık Kurumlarında Kullanılan Tıbbi Dokümanlar .....27 <i>Zeynep Merve DİNLER</i>
Bölüm 4	Sağlık Kurumlarında Dosyalama ve Arşivleme ..... 39 <i>Hilal EKİM</i>
Bölüm 5	Tıbbi Sekreterler İçin Hastalıklar Bilgisi Terminolojisi ..... 53 <i>Tuğba ÖZ</i>
Bölüm 6	Uluslararası Hastalık Sınıflandırması..... 69 <i>Döne KAPLAN</i>
Bölüm 7	Hukuki Yönleriyle Tıbbi Dokümanlar ve Tıbbi Sekreterin Faaliyetleri ..... 81 <i>Yunus Emre AYDIN</i>
Bölüm 8	Tıbbi Sekreterlik Mesleğinde Mevzuatın Yeri.....97 <i>Yusuף KARAŞİN</i>
Bölüm 9	Meslek Etiği ve Tıp Sekreterliğinde Önemi .....105 <i>Dilek KOLCA</i>
Bölüm 10	Mesleki Yazışmalar ve Hızlı Yazım Teknikleri ..... 117 <i>Ali Mesut TEMİZER</i>

Bölüm 11	Sağlık Enformasyon Sistemleri .....159 <i>Özge ÇONAK</i>
Bölüm 12	Sağlıkta Dijital Uygulamaların Tıbbi Dokümanlara Etkisi.....185 <i>Furkan ALP</i>
Bölüm 13	Gözetim Toplumlarında Bedenlerin Enforme Edilmesi ve Sağlık İletişiminin Rolü..... 197 <i>Ufuk TÖRÜN</i>
Bölüm 14	Sağlık Muhasebesi..... 211 <i>Fatih KOÇ</i>
Bölüm 15	Tıbbi Sekreterlik Eğitimi ve Sağlık Okuryazarlığının Tıp Sekreterliği İçin Önemi..... 223 <i>Gülşen GENÇ</i>
Bölüm 16	Tıbbi Sekreterler İçin İş Sağlığı ve Güvenliği ..... 233 <i>Büşra HANCI KURT</i>
Bölüm 17	Tıbbi Sekreterlikte Ergonomi.....243 <i>Zeynep KAÇAR</i>
Bölüm 18	Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı Mezunları İçin Kariyer Yönetimi .....259 <i>Mesut ÖZTIRAK</i>
Bölüm 19	Tıbbi Sekreterlerin Özel Sağlık Kuruluşlarında İstihdamı: Özel Esencan Hastanesinden Kanıtlar..... 271 <i>Seda AŞCI</i>

YAZARLAR

Arş. Gör. Furkan ALP

İstanbul Aydın Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-6007-1212

Öğr. Gör. Buket OĞUZ

ALRAMAZANOĞLU

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi,
Mehmet Tanrıkulu Sağlık Hizmetleri
Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve
Teknikler Bölümü, Tıbbi Dokümantasyon
ve Sekreterlik Programı
ORCID iD: 0000-0001-6761-147X

Araş. Gör. Yunus Emre AYDIN

İstinye Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal
Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-9930-9769

Öğr. Gör. Seda AŞCI

İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Sağlık
Hizmetleri Meslek Yüksekokulu,
Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü,
Ameliyathane Hizmetleri Programı
ORCID iD: 0000-0001-9236-3324

Öğr. Gör. Zeynep Merve DİNLER

İstanbul Arel Üniversitesi, Meslek
Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler
Bölümü, Tıbbi Dokümantasyon ve
Sekreterlik Programı
ORCID iD: 0000-0003-1862-2361

Öğr. Gör. Hilal EKİM

Çağ Üniversitesi, Meslek Yüksekokulu,
Tıbbi Dokümantasyon ve Sekreterlik
Programı
ORCID iD: 0000-0003-2176-0124

Doktora Öğrencisi Gülşen GENÇ

Düzce Üniversitesi Lisansüstü Eğitim
Enstitüsü
ORCID iD: 0000-0002-8386-4626

Arş. Gör. Döne KAPLAN

İstinye Üniversitesi, İktisadi, İdari ve Sosyal
Bilimler Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü,
ORCID iD: 0000-0002-4527-8968

Öğr. Gör. Yusuf KARAŞİN

İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Sağlık
Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi
Hizmetler ve Teknikler Bölümü, Tıbbi
Dokümantasyon ve Sekreterlik Programı
ORCID iD: 0000-0002-4594-9290

Öğr. Gör. Zeynep KAÇAR

İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık
Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi
Hizmetler ve Teknikler Bölümü Fizyoterapi
Programı
ORCID iD: 0000-0002-0079-0976

Öğr. Gör. Dr. Dilek KOLCA

İstinye Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri
Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve
Teknikler Bölümü, Tıbbi Dokümantasyon
ve Sekreterlik Programı
ORCID iD: 0000-0002-8631-5147

Dr. Öğr. Üyesi Fatih KOÇ

Çağ Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi, Uluslararası Finans ve Bankacılık
Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-0333-7456

Öğr. Gör. Büşra HANCI KURT

İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Sağlık
Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Tıbbi
Hizmetler ve Teknikler Bölümü, İlk ve Acil
Yardım Programı
ORCID iD: 0000-0003-3066-7087

Uzm. Ali Mesut TEMİZER

Sağlık Yönetimi Bilim Uzmanı
ORCID iD: 0000-0002-1479-373X

Dr. Öğr. Üyesi Ufuk TÖRÜN

İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Sanat ve
Sosyal Bilimler Fakültesi, Halkla İlişkiler ve
Reklamcılık Bölümü
ORCID iD: 0000-0003-2748-9646

Öğr. Gör. Aliye YAŞAYACAK

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi,
Mehmet Tanrıku Sağlık Hizmetleri
Meslek Yüksekokulu, Tıbbi Hizmetler ve
Teknikler Bölümü, Tıbbi Dokümantasyon
ve Sekreterlik Programı
ORCID iD: 0000-0002-1843-9201

Dr. Öğr. Üyesi Özge ÇONAK

Beykent Üniversitesi, Sağlık Bilimleri
Fakültesi, Sağlık Yönetimi Bölümü
ORCID iD: 0000-0001-5381-4022

Öğr. Gör. Tuğba ÖZ

İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Sağlık
Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü
ORCID iD: 0000-0002-9445-4841

Dr. Öğr. Üyesi Mesut ÖZTIRAK

İstanbul Esenyurt Üniversitesi, Meslek
Yüksekokulu, Dış Ticaret Bölümü Dış
Ticaret Programı
ORCID iD: 0000-0003-4828-7293